

Cuprins

Abrevieri.....	XV
I. Politica fiscală.....	1
1. Introducere în politica fiscală.....	3
1.1. Aspecte generale.....	3
1.2. Definiția politicii fiscale	6
1.3. Principiile politicii fiscale.....	8
1.3.1. Principiile politicii fiscale unionale.....	10
1.3.2. Principiile politicii fiscale naționale.....	15
2. Sistemul fiscal, principalul instrument de implementare a politicii fiscale	19
2.1. Aspecte generale.....	19
2.2. Scopul sistemului fiscal	20
2.3. Protejarea sistemului fiscal	23
3. Impactul ajutorului de stat asupra politicii fiscale.....	28
3.1. Conceptul de „ajutor de stat la nivel unional”	28
3.2. Ajutorul de stat în dreptul fiscal	30
3.2.1. Verificarea sistemelor fiscale naționale, din perspectiva ajutorului de stat	31
3.2.2. Aplicarea condițiilor specifice ajutorului de stat măsurilor fiscale.....	35
II. Teoria generală a dreptului fiscal	39
4. Concepte fundamentale de drept fiscal	41
4.1. Definiția dreptului fiscal	41
4.2. Legitimitatea obligațiilor fiscale.....	42
5. Izvoarele dreptului fiscal	44
5.1. Legislația unională.....	44
5.2. Constituția României	48
5.3. Convenții de evitare a dublei impunerii și tratate internaționale.....	49
5.4. Legislația națională.....	50
6. Principiile dreptului fiscal	52
6.1. Principiile dreptului fiscal înscrise în Constituție	52
6.1.1. Principiul legalității	53
6.1.2. Principiul contributivității	54
6.1.3. Principiul justeței impunerii (echității impunerii).....	56

6.2. Principiile fiscalității rezultate din izvoare infraconstituționale	60
6.2.1. Conceptul de „fiscalitate”, în viziunea Codului fiscal.....	60
6.2.2. Principiul echității impunerii.....	61
6.2.3. Principiul neutralității măsurilor fiscale	62
6.2.4. Principiul certitudinii impunerii	63
6.2.5. Principiul eficienței impunerii.....	63
6.2.6. Principiul predictibilității	64
7. Aplicarea legii fiscale.....	65
7.1. Aplicarea legii fiscale în timp.....	65
7.2. Aplicarea legii fiscale în spațiu.....	67
7.3. Aplicarea legii fiscale asupra persoanei.....	69
8. Raportul juridic fiscal	70
8.1. Definiția raportului juridic fiscal	70
8.2. Subiectele raportului juridic fiscal.....	71
8.2.1. Organele fiscale centrale	71
8.2.2. Organele fiscale locale	74
8.2.3. Competența organelor fiscale.....	74
8.2.4. Contribuabilul.....	76
8.2.4.1. Contribuabilul – persoană fizică.....	76
8.2.4.2. Contribuabilul – persoană juridică.....	77
8.3. Conținutul raportului juridic de drept fiscal.....	79
8.3.1. Drepturile fiscale	80
8.3.2. Obligațiile fiscale	80
8.4. Obiectul raportului juridic de drept fiscal.....	83
9. Veniturile fiscale	84
9.1. Aspecte generale.....	84
9.2. Impozite.....	86
9.3. Taxe	88
9.4. Contribuții.....	90
9.5. Impozite sau taxe parafiscale.....	93
10. Răspunderea fiscală	95
10.1. Aspecte introductive	95
10.2. Definiția și principiile răspunderii fiscale.....	96
10.3. Condițiile legale ale răspunderii fiscale.....	98
10.4. Sancțiunile legale în cazul răspunderii fiscale	99
10.4.1. Sancțiunile fiscale administrative patrimoniale.....	99
10.4.2. Sancțiunile fiscale administrative nepatrimoniale.....	101
10.4.3. Sancțiunile contravenționale	103
10.4.4. Sancțiunile penale.....	103
10.5. Condițiile angajării răspunderii civile în materie fiscală	107
III. Drept fiscal material. Impozite directe.....	111
11. Impozitarea profesioniștilor	113
11.1. Aspecte introductive	113

11.2. Impozitul pe profit	115
11.2.1. Definiția impozitului pe profit.....	115
11.2.2. Subiectul impunerii (contribuabilul)	116
11.2.3. Cotele de impozitare.....	119
11.2.4. Determinarea bazei impozabile pentru impozitul pe profit	120
11.2.4.1. Precizări privind veniturile	121
11.2.4.2. Precizări privind cheltuielile.....	122
11.2.4.3. Regimul cheltuielilor de cercetare-dezvoltare	123
11.2.4.4. Provizioanele și rezervele	124
11.2.4.5. Cheltuielile cu dobânda și diferențele de curs valutar	125
11.2.4.6. Amortizarea	127
11.2.5. Pierderi fiscale.....	127
11.2.6. Facilități fiscale	128
11.2.7. Regimul de declarare și plată a impozitului pe profit.....	129
11.2.7.1. Regimul standard.....	129
11.2.7.2. Regimuri derogatorii.....	129
11.3. Impozitul pe veniturile microîntreprinderii	130
11.3.1. Evoluția reglementării	130
11.3.2. Definiția impozitului pe veniturile microîntreprinderii	133
11.3.3. Contribuabilul.....	133
11.3.4. Cota de impozitare	137
11.3.5. Determinarea bazei impozabile a impozitului pe veniturile microîntreprinderii	137
11.3.6. Declararea și plata impozitului pe veniturile microîntreprinderii.....	139
11.3.7. Reguli de intrare și ieșire din sistemul de impunere pe veniturile microîntreprinderii	139
11.4. Impozitul pe veniturile din activități independente	
ale profesioniștilor persoane fizice	140
11.4.1. Definiția activității independente	141
11.4.2. Definiția impozitului pe veniturile din activități independente	144
11.4.3. Contribuabilul.....	144
11.4.4. Cota de impozit	145
11.4.5. Regimurile fiscale de calculare, declarare și plată a impozitului pe venit	145
11.4.6. Regimul fiscal anual în sistem real.....	146
11.4.6.1. Determinarea venitului impozabil	146
11.4.6.2. Obligațiile de declarare specifice regimului fiscal anual în sistem real	150
11.4.7. Regimul fiscal anual în sistemul normei de venit.....	151
11.4.7.1. Determinarea venitului impozabil	151
11.4.7.2. Obligațiile fiscale specifice regimului fiscal anual în sistemul normei de venit.....	152

11.4.8. Regimul fiscal final	153
11.5. Impozitul pe dividende	153
11.5.1. Aspecte introductive.....	153
11.5.2. Contribuabilul.....	155
11.5.3. Excepții legale de la plata impozitului pe dividende	156
11.5.4. Cota de impozit pe dividende.....	157
11.5.5. Determinarea bazei impozabile pentru impozitul pe dividende	157
11.5.6. Declaraarea și plata impozitului pe dividende	158
12. Impozitarea veniturilor persoanei fizice.....	159
12.1. Aspecte introductive	159
12.2. Definiția impozitului pe venit. Veniturile impozabile	160
12.3. Contribuabilul.....	163
12.4. Veniturile neimpozabile.....	167
12.5. Cotele de impozit.....	168
12.6. Regimurile fiscale de calculare, declarare și plată a impozitului pe venit	169
12.6.1. Regimul fiscal anual.....	171
12.6.2. Regimul fiscal final	171
12.7. Impozitarea veniturilor obținute din activități dependente	172
12.7.1. Veniturile impozabile.....	172
12.7.2. Veniturile neimpozabile	174
12.7.3. Deducerea personală.....	176
12.7.4. Regulile de determinare a veniturilor nete impozabile.....	177
12.7.5. Regimul fiscal aplicabil.....	177
12.8. Impozitarea veniturilor obținute din valorificarea drepturilor de proprietate intelectuală.....	178
12.8.1. Veniturile impozabile.....	178
12.8.2. Regimurile fiscale aplicabile	180
12.9. Impozitarea veniturilor obținute din cedarea folosinței bunurilor.....	181
12.9.1. Veniturile impozabile.....	181
12.9.2. Regimul fiscal aplicabil veniturilor impozabile obținute din activități turistice.....	182
12.9.3. Regimul fiscal aplicabil veniturilor impozabile în cazul transferului de folosință, indiferent de scop	183
12.9.4. Regimul fiscal aplicabil veniturilor impozabile în cazul arendării terenurilor agricole	183
12.10. Impozitarea veniturilor obținute din investiții	184
12.10.1 Veniturile impozabile.....	184
12.10.2. Veniturile neimpozabile	185
12.10.3. Regimul fiscal aplicabil veniturilor obținute din transferul titlurilor de valoare.....	187
12.10.4. Regimul fiscal aplicabil veniturilor obținute din dobânzi	188
12.10.5. Regimul fiscal aplicabil veniturilor obținute din lichidarea unei persoane juridice.....	189

12.11. Impozitarea veniturilor obținute din activități agricole, silvicultură și piscicultură.....	189
12.11.1. Veniturile impozabile.....	189
12.11.2. Veniturile neimpozabile.....	190
12.11.3. Regimul fiscal aplicabil.....	191
12.12. Impozitarea veniturilor obținute din premii și din jocuri de noroc.....	192
12.12.1. Venituri impozabile.....	192
12.12.2. Venituri neimpozabile.....	192
12.12.3. Regimul fiscal aplicabil.....	193
12.13. Impozitarea veniturilor obținute din transferul proprietății imobiliare din patrimoniul personal.....	193
12.13.1. Venituri impozabile.....	193
12.13.2. Venituri neimpozabile.....	194
12.13.3. Regimul fiscal aplicabil.....	195
12.14. Impozitarea veniturilor obținute din alte surse.....	196
12.14.1. Veniturile impozabile.....	196
12.14.2. Regimurile fiscale aplicabile.....	197
13. Impozitarea veniturilor nerezidenților.....	199
13.1. Aspecte introductive.....	199
13.2. Categoriile de venituri impozabile.....	201
13.3. Sediul permanent.....	202
13.4. Locul conducerii efective în România.....	204
13.5. Contribuabilul.....	205
13.6. Veniturile impozabile.....	205
13.6.1. Impozitarea veniturilor din dividende.....	206
13.6.2. Impozitarea veniturilor din dobânzi.....	206
13.6.3. Impozitarea veniturilor din redevențe.....	207
13.6.4. Impozitarea veniturilor din comisioane.....	208
13.6.5. Impozitarea veniturilor din prestări de servicii de management sau de consultanță în orice domeniu de activitate.....	208
13.7. Declarația și plata impozitului.....	209
13.8. Limitarea aplicării normelor menite să evite dubla impunere.....	210
13.9. Regulile de evitare a dublei impuneri.....	211
14. Impozitele și taxele locale.....	213
14.1. Aspecte generale privind impozitele locale.....	214
14.2. Impozitul pe clădiri.....	214
14.2.1. Definiție și reglementare.....	214
14.2.2. Contribuabil.....	215
14.2.3. Obiectul impunerii.....	216
14.2.4. Modul de calcul al impozitului pe clădiri.....	218
14.2.5. Obligațiile contribuabilului.....	220
14.3. Impozitul pe teren.....	220

14.3.1. Definiție și reglementare	220
14.3.2. Contribuabil.....	221
14.3.3. Obiectul impunerii.....	222
14.3.4. Modul de calcul al impozitului.....	223
14.3.5. Obligațiile contribuabilului	224
14.4. Impozitul pe mijloacele de transport.....	225
14.4.1. Definiție și reglementare	225
14.4.2. Contribuabil.....	225
14.4.3. Obiectul impunerii.....	227
14.4.4. Modul de calcul al impozitului.....	228
14.4.5. Obligațiile contribuabilului	229
14.5. Impozitul pe spectacole	229
14.5.1. Definiție și reglementare	229
14.5.2. Contribuabil.....	230
14.5.3. Veniturile impozabile.....	230
14.5.4. Modul de calcul al impozitului.....	230
14.5.5. Obligațiile contribuabilului	231
14.6. Aspecte generale privind taxele locale	231
14.7. Taxa pentru eliberarea certificatelor, avizelor și autorizațiilor	232
14.8. Taxa pentru folosirea mijloacelor de reclamă și publicitate	234
14.9. Taxele speciale.....	235
14.10. Alte taxe locale	236
IV. Drept fiscal material. Impozite indirecte.....	239
15. Impozite indirecte. Aspecte generale	241
15.1. Taxa pe valoarea adăugată.....	241
15.2. Accizele	243
15.3. Taxele vamale.....	246
16. Taxa pe valoarea adăugată.....	250
16.1. Reglementarea TVA-ului în România	250
16.2. Condițiile legale pentru calcularea TVA-ului.....	251
16.3. Persoana impozabilă	254
16.3.1. Formele persoanei impozabile.....	254
16.3.2. Activitatea economică	255
16.4. Operațiuni impozabile	257
16.4.1. Livrarea bunurilor.....	258
16.4.2. Prestarea serviciilor	260
16.4.3. Achiziția de bunuri din state membre ale Uniunii Europene.....	261
16.4.4. Importul bunurilor din afara teritoriului Uniunii Europene.....	261
16.5. Locul operațiunilor impozabile.....	262
16.5.1. Locul operațiunii de livrare de bunuri	262
16.5.2. Locul operațiunii de prestare a serviciilor	263
16.5.3. Locul operațiunii în cazul achiziției de bunuri din state membre ale Uniunii Europene.....	264

16.5.4. Locul importului de bunuri.....	264
16.6. Data îndeplinirii condițiilor legale pentru aplicarea TVA-ului. Faptul generator și exigibilitatea TVA-ului.....	265
16.7. Dreptul de deducere.....	268
16.8. Operațiunile scutite.....	272
16.9. Baza impozabilă a TVA-ului.....	273
16.10. Obligațiile persoanei impozabile.....	274
16.10.1. Înregistrarea la organele fiscale.....	275
16.10.2. Emiterea facturilor, evidența fiscală a operațiunilor impozabile și depunerea decontului de taxă.....	275
16.10.3. Calcularea TVA-ului.....	277
16.10.4. Plata TVA-ului.....	277
16.11. Cotele de TVA.....	278
16.12. Regimuri speciale aplicabile operațiunilor impozabile.....	281
16.13. Măsurile de simplificare.....	282
V. Procedura fiscală.....	285
17. Administrația publică fiscală. Aspecte generale.....	287
17.1. Administrarea veniturilor fiscale.....	288
17.2. Principiile legale aplicabile administrației publice fiscale.....	290
17.3. Regulile fiscale privind administrarea probelor.....	292
17.3.1. Mijloacele de probă utilizate pentru stabilirea situației de fapt.....	293
17.3.2. Aprecierea probelor și dreptul de refuz.....	294
17.4. Regulile fiscale privind termenele.....	295
17.5. Prescripția în dreptul fiscal.....	296
17.5.1. Prescripția dreptului de a stabili obligații fiscale.....	296
17.5.2. Prescripția dreptului de a cere executarea silită a obligațiilor fiscale.....	298
18. Actul administrativ fiscal.....	300
18.1. Definiția actului administrativ fiscal.....	300
18.2. Formele legale ale actului administrativ fiscal.....	302
18.3. Titlul de creanță.....	303
18.3.1. Titlul de creanță bugetară.....	303
18.3.2. Titlul de creanță fiscală.....	304
18.4. Regulile de emitere și comunicare a actului administrativ fiscal.....	305
18.5. Nulitatea actului administrativ fiscal.....	308
19. Activitățile specifice organului fiscal central.....	311
19.1. Aspecte generale.....	311
19.2. Înregistrarea fiscală.....	313
19.3. Analiza de risc efectuată de către organul fiscal central.....	317
19.4. Stabilirea obligațiilor fiscale de către organul fiscal central.....	318
19.4.1. Actele administrative fiscale prin care se stabilesc obligații fiscale.....	319
19.4.2. Evidențele fiscale și contabile.....	320

20. Activitățile specifice organului fiscal local	322
20.1. Aspecte generale	322
20.2. Stabilirea obligațiilor fiscale de către organul fiscal local	323
21. Stingerea obligațiilor fiscale patrimoniale.	
Colectarea creanțelor fiscale	325
21.1. Aspecte generale	325
21.2. Stingerea voluntară prin plată	326
21.3. Executarea silită a creanțelor fiscale	329
21.3.1. Aspecte instituționale	329
21.3.2. Condiții legale pentru declanșarea executării silite	331
21.3.3. Declanșarea procedurii de executare silită	331
21.3.4. Reguli privind executarea silită fiscală	332
21.3.5. Modalități de executare silită	334
21.3.5.1. Poprirea	334
21.3.5.2. Executarea silită mobilă	336
21.3.5.3. Executarea silită imobiliară	337
21.3.5.4. Executarea silită a altor bunuri	338
21.3.6. Valorificarea bunurilor mobile sau imobile sechestrate	338
21.3.7. Eliberarea și distribuirea sumelor din executarea silită	339
21.3.8. Închiderea procedurii de executare silită	340
21.3.9. Contestația la executare silită	340
21.4. Cesiunea creanțelor bugetare	341
21.5. Alte modalități de stingere a obligațiilor fiscale	343
21.5.1. Compensarea	343
21.5.2. Darea în plată	344
21.5.3. Anularea	345
21.5.4. Conversia în acțiuni a creanțelor fiscale	347
21.5.5. Recuperarea creanțelor fiscale în caz de insolvabilitate sau insolvență	348
22. Controlul fiscal	350
22.1. Definiția și reglementarea controlului fiscal	350
22.2. Formele controlului fiscal	353
22.2.1. Inspekția fiscală	354
22.2.2. Controlul inopinat	357
22.2.3. Controlul antifraudă	359
22.2.4. Verificarea situației fiscale personale de către organul fiscal central	361
22.2.5. Verificarea documentară	363
23. Cooperarea administrativă fiscală	366
23.1. Aspecte introductive	366
23.2. Legislația unională și națională relevantă	369
23.3. Cooperarea administrativă în domeniul impozitelor și taxelor, conform Directivei privind cooperarea administrativă (DAC)	370
23.3.1. Obiectul cooperării administrative	371

23.3.2. Formele de schimb de informații.....	372
23.3.3. Alte forme de cooperare administrativă	372
23.3.4. Condițiile de refuzare a asistenței de către organul fiscal național	373
23.4. Cooperarea administrativă în domeniul taxei pe valoarea adăugată (TVA).....	373
23.4.1. Obiectul cooperării administrative	375
23.4.2. Formele de schimb de informații.....	375
23.4.3. Alte forme de cooperare administrativă	376
23.4.4. Condițiile de refuzare a asistenței de către organul fiscal național	376
23.5. Asistență reciprocă în materia recuperării creanțelor bugetare	377
23.5.1. Obiectul cooperării administrative	377
23.5.2. Formele de schimb de informații.....	378
23.5.3. Alte forme de cooperare administrativă	379
23.5.4. Condițiile de refuzare a asistenței de către organul fiscal național	379
VI. Contencios fiscal.....	381
24. Contestarea administrativă a actelor administrative fiscale	383
24.1. Aspecte generale privind procedura de contestare a actelor administrative	383
24.2. Contestația administrativă formulată în temeiul Codului de procedură fiscală	385
24.2.1. Cine poate formula o contestație	386
24.2.2. Obiectul contestației	387
24.2.3. Condițiile de formă ale contestației	388
24.2.4. Termenul de depunere	388
24.2.5. Instituțiile publice competente să soluționeze contestația administrativă fiscală	389
24.2.6. Procedura de soluționare a contestației	390
24.2.7. Actul de soluționare a contestației.....	391
24.2.8. Efectul formulării contestației	392
24.3. Căi de atac împotriva deciziilor de soluționare a contestațiilor administrative	393
Bibliografie.....	397